Vlaams Parlement

stuk **846** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 13 december 2010 (2010-2011)

Verzoekschrift

over het recht op zorg voor personen met een handicap

Verslag

namens de Commisie voor Welzijn, Volksgezondheid,
Gezin en Armoedebeleid
uitgebracht door mevrouw Katrien Schryvers

verzendcode: WEL

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Tom Dehaene.

Vaste leden:
de heer Tom Dehaene, de dames Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;
mevrouw Marijke Dillen, de heren Felix Strackx, Erik Tack;
de heer Peter Gysbrechts, mevrouw Vera Van der Borght;
de heer John Crombez, mevrouw Mia De Vits;
de dames Lies Jans, Helga Stevens;
mevrouw Ulla Werbrouck;
mevrouw Mieke Vogels.

Plaatsvervangers:
de dames Sonja Claes, Griet Coppé, Kathleen Helsen, Tinne Rombouts;
de dames Gerda Van Steenberge, Linda Vissers, de heer Wim Wienen;
de dames Gwenny De Vroe, Lydia Peeters;
mevrouw Else De Wachter, de heer Bart Van Malderen;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Goedele Vermeiren;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

1. Procedure

Op 27 april 2010 werd bij de voorzitter van het Vlaams Parlement een verzoekschrift ingediend over het recht op zorg voor personen met een handicap (verzoekschrift nr. 30 (2009-2010)).

Het verzoekschrift werd op 28 april 2010 ontvankelijk verklaard door de voorzitter van het Vlaams Parlement en voor verdere behandeling verwezen naar de commissie bevoegd voor Welzijn.

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid besprak het verzoekschrift een eerste maal op 15 juni 2010 en besliste de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, om uitleg te vragen over dit verzoekschrift.

Op 7 december 2010 werd dit verzoekschrift opnieuw aan de agenda van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid toegevoegd. De commissie had inmiddels op 24 november 2010 van de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, een antwoord ontvangen op dit verzoekschrift.

2. Inhoud van het verzoekschrift

De verzoekers stellen vast dat meer dan 20.000 personen met een handicap op de wachtlijst staan voor aangepaste zorg en ondersteuning, en dit zonder enig perspectief. De verzoekers vinden dat onaanvaardbaar en vragen (1) het recht op zorg te verankeren in de decreetgeving, en het afdwingbaar te maken in bepaalde dringende omstandigheden; (2) de door de overheid ingeschaalde en toegekende wachttijden (urgentiecodes) voor het krijgen van zorg en ondersteuning te doen respecteren en waarborgen; (3) de toegekende financiële middelen voor zorg en ondersteuning voorwaardelijk ter beschikking te doen stellen op de wijze door de overheid bepaald; en (4) de communicatie door de overheid (Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap) met de persoon met een handicap en zijn vertegenwoordigers aanzienlijk te verbeteren.

De verzoekers wensten het begrip ‘recht op zorg’ te komen verduidelijken in de commissie bevoegd voor Welzijn en toelichten welke eisen bij voorkeur ingewilligd moeten worden.

De bij het verzoekschrift gevoegde ondertekende petities verschilden van het ingediende verzoekschrift en kwamen daarom niet in aanmerking om aanspraak te kunnen maken op het recht om gehoord te worden in commissie.

3. Bespreking

Tijdens haar vergadering van 7 december 2010 besprak de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid het antwoord van de Vlaamse Regering.

Mevrouw *Vera Van der Borght* stelt uitdrukkelijk dat ze zich niet akkoord verklaart met het antwoord van de Vlaamse Regering. Ze haalt drie redenen aan.

Ten eerste verwijst de minister in zijn antwoord naar de veranderingsmanager, die samen met het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap en de sector, een projectplan zal uittekenen. Het resultaat daarvan moet in het voorjaar van 2011 de vorm aannemen van een meerjarenuitbreidings- en zorgvernieuwingsplan dat uitgevoerd zal worden in de periode 2012-2014. Aangezien er nog geen veranderingsmanager is aangesteld, acht ze de kans klein dat in het voorjaar van 2011 een meerjarenuitbreidings- en zorgver-

nieuwingsplan wordt opgesteld. Het gaat niet op in een antwoord op een verzoekschrift te verwijzen naar vrijwel onhaalbare plannen.

In zijn antwoord heeft de minister het ook over de periode 2015-2020. Door te verwijzen naar de volgende legislatuur, schuift de minister een deel van de verantwoordelijkheid van zich af, aldus mevrouw Vera Van der Borght.

Ten slotte verwijst ze naar de opmerkingen die ze maakte over het uitbreidingsbeleid voor 2011 tijdens de bespreking van de begroting voor 2011 (*Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 15/5-J).

4. Conclusie

De aanwezige leden stemden in met het voorstel van de heer Tom Dehaene, commissievoorzitter, om het antwoord van de Vlaamse Regering aan de indiener van het verzoekschrift te bezorgen.

Tom DEHAENE,
voorzitter

Katrien SCHRYVERS,
verslaggever

BIJLAGE:

Antwoord van de Vlaamse Regering

VLAAMSE REGERING

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

MEDEDELING AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: **Verzoekschrift [redacted] van 2 april 2010 mbt het toekennen van het recht op zorg aan personen met een handicap (Ouders voor "Recht op Zorg")**

Dit verzoekschrift "Recht op Zorg", ingediend bij het Vlaams Parlement op 27 april 2010 komt van een groep ouders, een feitelijke groep, afkomstig uit Oost-Vlaanderen. Deze werkgroep heeft tot doel, met de actie "Recht op Zorg", de publieke opinie, de sector, het parlement, de overheid, te sensibiliseren om:

- Het recht op zorg decretaal te verankeren, en het afdwingbaar te maken in bepaalde dringende omstandigheden;
- De door de overheid ingeschaalde en toegekende wachttijden (urgentiecodes) voor het krijgen van zorg en ondersteuning te doen respecteren en waarborgen;
- De toegekende financiële middelen voor zorg en ondersteuning onvoorwaardelijk ter beschikking te doen stellen op de wijze door de overheid bepaald;
- De communicatie door de overheid (Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap = VAPH) met de persoon met een handicap en zijn vertegenwoordigers aanzienlijk te verbeteren.

In hun verzoekschrift verwijzen de indieners naar de steunbetuiging via een online petitie, ingevuld door 45.000 Vlamingen. Daarnaast voegden de indieners van het verzoekschrift 15.000 schriftelijke verzoeken bij hun verzoekschrift.

In 2009 heeft deze groep een petitie ingediend bij het Vlaams Parlement met 15.000 handtekeningen. Naar aanleiding van de besprekingen in de Commissie Welzijn over de "Meerjarenanalyse" van het VAPH, werd op 21 april 2009 een hoorzitting gehouden in deze commissie. Tijdens de hoorzitting zijn ook de "Ouders voor Recht op Zorg" aan het woord geweest. Deze hoorzitting heeft geleid naar de resolutie van het Vlaams Parlement van 30 april 2009, opgemaakt naar aanleiding van de "Meerjarenanalyse" van het VAPH van maart 2009.

In "Perspectief 2020: Nieuw ondersteuningsbeleid voor Personen met een Handicap", van 9 juli 2010, voorgesteld aan het ruime publiek op 31 augustus 2010, wordt een garantie op zorg voor een welomschreven groep van Personen met een Handicap in het vooruitzicht gesteld. De omschrijving van deze doelgroep komt in belangrijke mate overeen met omschrijving "Personen met een Handicap met een zware zorgnood", zoals gedefinieerd door de indieners van het verzoekschrift. Deze zorggarantie moet gerealiseerd worden door in de eerstkomende jaren (verder) de noodzakelijke voorwaarden in te vullen. Pas op een later tijdstip moet een

evaluatie volgen om uit te maken of een "gegarandeerde ondersteuning aan prioritair te bemiddelen situaties" kan evolueren naar een effectief "Recht op Zorg", in de zin van een juridisch afdwingbaar recht. Hiertoe moeten een aantal kritische succesfactoren gerealiseerd worden. In de Perspectiefnota 2020 staan deze kritische succesfactoren opgesomd. Hier worden de voornaamste opgenomen:

- Een substantiële capaciteitsuitbreiding, gespreid over de periode 2010 tot en met 2020.
- Het verzekeren van een goed werkend voortraject.
- Een ruim aanbod van rechtstreeks toegankelijke handicapspecifieke eerstelijnshulpverlening.
- Een vernieuwde inschrijvingsprocedure voor volwassen Personen met een Handicap, in overeenstemming met de toegangspoort Integrale Jeugdhulpverlening.
- Een ombouw van de zorgregie in functie van een vraaggestuurde bijstandsverlening met een integratie van de PAB vragen.
- Een zorgzwaartebepaling die rekening houdt met de mogelijkheden / beperkingen van het persoonlijke en sociale draagvlak voor de persoon met een handicap.
- Met inzet van het Zorgzwaarte-inschalingsinstrument een financiering voorzien op maat van de ondersteuningsnoden van de persoon met een handicap.
- Zorg en assistentie verlenen op basis van een persoonsvolgend budget, in cash of bij middel van een voucher.
- Het sociaal ondernemerschap bevorderen en ondersteunen bij de aanbieders van zorg en assistentie.
- Werken aan tewerkstelling in de sector.
- Een traject uittekenen voor de transitie van het PAB-systeem, rekening houdend met de conclusies uit het PGB experiment.
- Het inclusiegegeven uitwerken in het eigen beleidsdomein.
- Het Gelijke Kansenbeleid voor Personen met een Handicap mee vorm geven.

De lopende uitbreidingsoperatie 2010 in de sector Personen met een Handicap, met een extra inzet van 22,5 mio euro, omvat al diverse maatregelen die tegemoet komen aan deze kritische succesfactoren: voorrang aan personen met een handicap met de zwaarste ondersteuningsnood bij middel van persoonsgebonden convenanten voor knelpuntdossiers, de ombouw van het beschermd en geïntegreerd wonen naar diensten Inclusieve Ondersteuning, met inzet van het zorgzwaarte-inschalingsinstrument, uitbreiding van plaatsen tehuizen niet-werkenden (VIPA buffer) voor volwassenen met de zwaarste ondersteuningsnoden, ombouw van 30 plaatsen voor kinderen en jongeren met verstandelijke handicap en ernstige gedrags- en emotionele stoornissen,…

De richtlijnen voor de uitbreidingsoperatie van 2011, zoals ook voorgesteld in de beleidsbrief 2011, betreft een budget van 30 mio euro. Het uitbreidingsbeleid 2011 staat evenzeer in het teken van de doelgroep die beoogd wordt door de indieners van het verzoekschrift. In het kader van de toewijzing van plaatsen en middelen zijn er ondertussen al een aantal instrumenten ontwikkeld om tegemoet te komen aan de meest schrijnende en de meest dringende zorgvragen. Zo zijn er de uitvoeringsrichtlijnen met betrekking tot de zorgregie. Open plaatsen kunnen door de voorzieningen enkel ingevuld worden met zorgvragen die horen tot de prioritaire opnamegroepen. Voor de erkende noodsituaties bestaat er in de vijf provinciale ROG's een rollend fonds waarmee in dergelijke situaties gedurende een aantal weken tegemoet kan gekomen worden onder vorm van een opname en/of een (ambulante) begeleiding. In de uitbreidingsbudgetten wordt telkens een aanzienlijk budget voorbehouden

voor het realiseren van persoonsgebonden convenanten om oplossingen te geven aan de meest dringend op te vangen knelpuntdossiers.

Eens de veranderingsmanager aangesteld, zal deze samen met het VAPH en met de sector, een projectplan uittekenen. Het resultaat hiervan moet op korte termijn (voorjaar 2011) de vorm aannemen van een concreet meerjarenuitbreidings- en zorgvernieuwingsplan dat uitgevoerd wordt in de periode 2012 – 2014.

Voor de periode 2015 – 2020 zal het projectplan de grote onderdelen van de noodzakelijke continuering van het proces van zorgvernieuwing bevatten, samen met de aanduiding van de budgettaire consequenties voor de verdere uitbouw.
Het agentschap voor Personen met een Handicap zal zelf integraal deel uitmaken van het noodzakelijke veranderingsproces.

Jo Vandeurzen
Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin